

4. Тараненко І. В. Формування інноваційної парадигми теорії конкуренції у сучасних глобалізаційних умовах // Міжнародні економічні відносини. – 2011. – № 1(9). – С. 194–203.

5. Ткачук Т. Ю. Міжнародний досвід організації конкурентної розвідки / Т. Ткачук // Бізнес і безпека. – 2008. – № 2.

6. Ткачук Т. Ю. Конкурентна розвідка та промислове шпигунство: проблеми визначення / Т. Ю. Ткачук // Персонал. – 2007. – № 2. – С. 15–17.

Дідківська Н.А., Сидоренко А.В.

студенти,

Науковий керівник: Назаров М.І.

асистент,

Університет державної фіскальної служби України

СУЧАСНИЙ СТАН МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

За опитуваннями, українці перетинають кордон з різною метою, але найчастіше – заради працевлаштування (рис. 1).

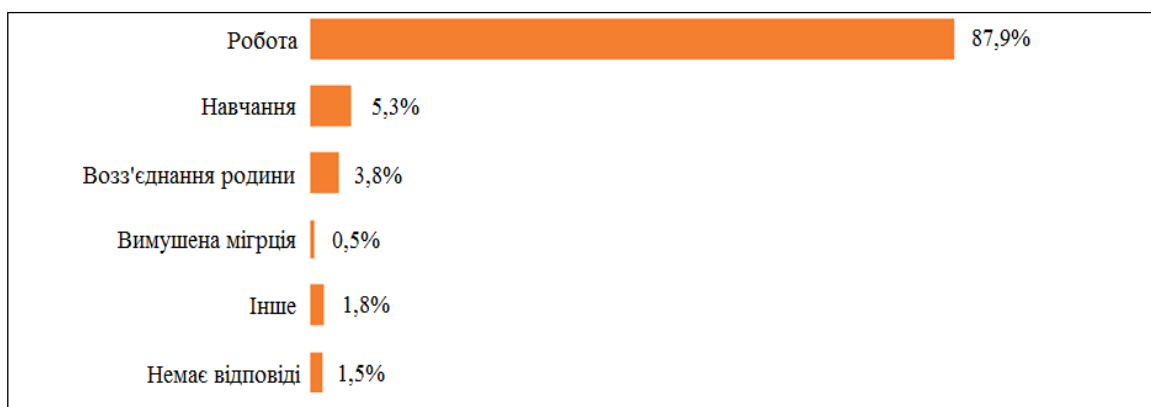

Рис. 1. Мета перебування за кордоном

Джерело: [1]

Зовнішня трудова міграція – переміщення громадян України, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування [2].

Окремі проблеми міжнародної міграції висвітлюються в роботах А. Солодько, А. Фітисової, С. Січко.

Процес міграції робочої сили в наші дні тісно пов'язаний з економічною складовою. Міграція робочої сили допомагає згладжувати нерівномірність розподілу доходів населення в усьому світі, яка дуже важлива для світової економіки, оскільки ця обставина є запорукою соціальної і політичної стабільності в державах і регіонах світу з хронічно високим рівнем безробіття [3].

Звернемося до НБУ і проаналізуємо потоки грошових переказів, що надходять до України з інших держав (табл.1). Адже, за часту, трудові мігранти використовують зароблені кошти саме для покращення матеріального становища своєї сім'ї.

Отже, ми бачимо, що обсяг грошових переказів скорочується. Але чи свідчить це про скорочення кількості трудових мігрантів?

Таблиця 1

Обсяг приватних грошових переказів в Україну (2014-2016 рр.)

Рік	2014				2015				2016	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
Обсяг, млн. дол. США	1547	1686	1778	1478	1139	1289	1311	1415	1198	1369

Джерело: побудовано авторами за даними НБУ [4]

Експерти свідчать, що заробітчанські гроші в Україну надходять трьома шляхами: через міжбанківські перекази, міжнародні платіжні системи та неформальні канали. Але мігранти частіше повертаються до старих, перевірених методів і передають кошти «з рук в руки» (через знайомих водіїв) при цьому сплачуючи за послуги значно менше.

Фахівці також називають причини зменшення обсягу грошових переказів: значно поменшало заробітчани у Росії – так званих короткострокових мігрантів, які заробляли і передавали гроші, залучаючи при цьому банківську систем. До того ж заробітки в Росії теж знизилась через девальвацію рубля.

Інший чинник – це «загальна міграція». «Коли заробітчанин, який вже обжився в одній з країн Європи, перевозить рідних до себе, потреба у передачі грошей зникає», – пояснює Олексій Позняк. І така тенденція нині стає поширеною в Україні, запевняє експерт Інституту демографії і соціальних досліджень [5].

Що ж, спробуємо визначити кількість зовнішніх трудових мігрантів.

В результаті опитування домогосподарств було підраховано загальну кількість українських громадян, які залучені до міжнародної трудової міграції (особи, які виїхали за кордон з метою працевлаштування) у 2014–2015 роках, що становить приблизно 688 000 осіб. З них близько 423 800 є довгостроковими трудовими мігрантами, в той час як 264 400 громадян України є короткостроковими трудовими мігрантами.

Результати опитування ДГ демонструють високий потенціал потоків міжнародної трудової міграції в короткостроковій перспективі, через те, що 310000 людей висловили свій намір долучитися до довгострокової або короткострокової трудової міграції у найближчі 12 місяців. Це говорить про те, що можливе потенційне збільшення кількості міжнародних трудових мігрантів на 41% (рис. 2)

Рис. 2. Кількість українських трудових мігрантів (2014-2015 рр.)

Джерело: [6]

За даними МОМ в Україні спостерігається демографічний спад. У період між 1991 і 2012 роками загальна чисельність населення скоротилася більш ніж на 7 млн. внаслідок різкого зниження народжуваності і негативного сальдо міграції. Очікується, що ця тенденція зберігатиметься, відтак загальна чисельність населення

скоротиться ще на 10 млн. до 2050 року. Крім того, до 2050 року, за прогнозами, майже половина населення матиме вік понад 45 років. Частка осіб віком 60 років і більше збільшиться до 2050 року в 1,5 разу, а осіб віком 80 років і більше за цей же період збільшиться в 3,4 разу.

Наразі немає жодних підстав говорити про якесь покращення з точки зору відтоку трудових ресурсів з України. Держава має докласти максимум зусиль задля збереження потенціалу молоді та ефективного його використання в Україні. Лише радикальні кроки в молодіжній, соціальній політиці можуть вберегти Україну від прірви.

Список використаних джерел:

1. Міграція як чинник розвитку в Україні. Київ – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf
2. Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 49-50, ст.463). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/761-19>
3. Січко С.М. Міжнародна трудова міграція як форма міжнародних економічних відносин. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/24.pdf>
4. Національний банк України. Статистика зовнішнього сектору. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#2
5. Гроші додому: чому українські заробітчани зменшили кількість переказів в Україну. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://golos-info.com/index.php/suspilstvo/item/1932-hroshi-dodomu-chomu-ukrainski-zarobitchany-zmenshyly-kilkist-perekaziv-v-ukrainu>
6. Міграція в Україні. Факти і цифри. 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/ff_ukr_21_10_press.pdf
7. Міграція в Україні. Факти і цифри. 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/ukr_ff_f.pdf

Камінська О.В.

*кандидат економічних наук,
голова циклової комісії туристичного обслуговування,
Тульчинське училище культури*

ФАКТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ І ПРОДУКТИВНИХ СИЛ

Проблема переходу України та її регіонів до сталого розвитку є однією з найважливіших проблем сучасності. Сталий розвиток має забезпечити високу якість життя нинішнього та майбутнього поколінь українського народу на основі економічного зростання, формування соціально орієнтованої ринкової економіки, раціонального споживання матеріальних ресурсів.

Матеріальну базу соціально-економічного потенціалу сталого розвитку економіки формує економічний потенціал – рівень економічної могутності країни, наявних ресурсів і можливостей забезпечити розширене відтворення, суспільні потреби та соціально-економічний прогрес суспільства. Він охоплює потенціал продуктивних сил, техніко-економічних, організаційно-економічних, відносин економічної власності та господарського механізму, їх діалектичну взаємодію.

Економічний потенціал можна розглядати також як сукупну здатність економіки країни, її галузей, підприємств, домогосподарств здійснювати виробничо-